

Η υλιστική αντίληψη της ζωής και η αθειστική αντίληψη για τη μεταθανάτια ζωή στον Γ. Θεοτοκά (Ηρακλής Ψάλτης, φιλόλογος)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2eHiBzN>]

Επισημαίνονται οι «παραποιήσεις» της ζωής:

(Μοναχός Τιμόθεος) ...πόσο ξεπερασμένη και νεκρή είναι όλη εκείνη η φαινομενική επικαιρότητα, η εφήμερη τύρβη του αιώνα, αυτό που ο κόσμος ονομάζει «ζωή»! Και πόσο επίκαιρο πάντα, πόσο «φλέγον» , το επίμονο, το ακατάβλητο πλησίασμα του αιωνίου, που αναδίδει κάθε σελίδα των ιερών κειμένων![28]

Όλους μας έκανε ο πόλεμος αλλιώτικους. Μπήκε στην ψυχή μας, τη γύρισε μέσα-έξω[29]. Αλλά αρρώστια δεν ήταν τάχα ο ίδιος ο πόλεμος; Άρρωστη δεν είναι η εποχή μας; Ασθενείς δεν είμαστε όλοι μας και γεμάτοι πληγές; Ασθενείς και οδοιπόροι... ποιος θα χεί το κουράγιο, στο εξής, να μας καταδικάσει για τις αμαρτίες μας;[30]

Παρουσιάζεται αναλυτικά και άμεσα η καθαρά υλιστική και καιροσκοπική αντίληψη της ζωής, η οποία φαίνεται να «δικαιώνεται» και να επιβραβεύεται στην εποχή μας:

(Βαρδέκης, συνεργάτης Γερμανών αρχικά και Άγγλων αργότερα) Δεν χάνεται το σύστημά μας σε ιδεολογίες, σε ουτοπίες, σε δογματικές δεοντολογίες. ... Η επιτυχία· αυτό είναι το ζήτημα. -That is the question- Αν τα βγάλετε πέρα, σας συγχωρεί εύκολα τις αμαρτίες, που σαν άνθρωποι θα κάματε κι εσείς ... Είμαι ο Βαρδέκης, ... Δεν άφησα τις περιστάσεις να περάσουν ανεκμετάλλευτες. ...δεν θέλω να πεθάνω· θα είναι κρίμα, έτσι καλά που κατάφερα τις δουλειές μου , να με κουβαλήσουν μια μέρα . Στο άψε-σβήσε, με πομπή και με λόγους. Θέλω να βαστάξει η γιορτή δεν μ' αρέσει καθόλου αυτή η άβυσσος· δεν είναι καλό πράγμα. Εδώ είναι ωραία και είμαι ο Βαρδέκης· ο κόσμος είναι δικός μου φτάνει να διαρκέσει ο κόσμος πολύ ακόμα, να μην εξαφανιστούν όλα μονομιάς και μείνει μόνο η άβυσσος.[31]

Συναντάται και η αθεϊστική αντίληψη τόσο για την μεταθανάτια ζωή όσο και η μαρξιστική για τη «σωτηρία» του ανθρώπου:

(Κυριάκος Κωστακαρέας, υπάλληλος Υπουργείου Παιδείας με «αριστερές» απόψεις) Ο Μαρίνος, ωστόσο, σώθηκε· πρέπει να το αναγνωρίσω. Δεν ξέρω αν σώθηκε στον άλλο κόσμο, γιατί κανείς δεν με έπεισε πως υπάρχει το επέκεινα. Μα σώθηκε, οπωσδήποτε, στο ενθάδε, αφού κατάφερε και βγήκε από το κενό. Ίσως αυτό να είναι, από δω και πέρα, το μεγάλο πρόβλημα: το κενό και ο τρόπος που θα

το αντιμετώπισουν οι άνθρωποι.[32]

(Μαλέας, Εαμίτης) Του έχω (του ανθρώπου) εμπιστοσύνη, αποκρίθηκε, όσο είναι ακτήμονας. Τότε, τότε μόνο, μπορώ να πιστέψω στην καλοσύνη του, στην αλληλεγγύη του, στο αίσθημά του της δικαιοσύνης. Από τη στιγμή όμως που κατέχει, δεν τον εμπιστεύομαι πια. Η συνείδηση της κατοχής ξεραίνει την ψυχή του, τη διαφθείρει, την εκφασίγει. Πρέπει να του τα πάρω -όλα!- να τον κάμω να ξαναγίνει ακτήμονας, για να βρει την αληθινή του φύση και την αρετή του. Για να σωθεί. (...)

-Ακτήμονας, είπε, σαν το Χριστό.[33]

Αναγνωρίζει εμμέσως την υπεροχή του χριστιανισμού ο Κωστακαρέας, αφού διαπιστώνει ότι ο Μαρίνος Βελής σώνεται στον ενθάδε κόσμο, η χριστιανική πίστη νοσηματοδοτεί τη ζωή του, τον απομακρύνει από το κενό, το υπαρξιακό αδιέξοδο, που ζει ο σύγχρονος άνθρωπος. Αυτό προβλέπει ότι θα είναι και το ουσιαστικό πρόβλημα των αυριανών κοινωνιών.

Ο Μαλέας (Στέλεχος του ΕΑΜ) εμπιστεύεται τον ακτήμονα άνθρωπο, που θα προκύψει από την υποχρεωτική και ακούσια στέρηση της ιδιοκτησίας του και όχι από τη συνειδητή επιλογή της αγαπητικής σχέσης και της εκούσιας κοινοκτημοσύνης. Τελικά, η επιλογή των βίαιων/ακραίων λύσεων, όπου αυτές εφαρμόστηκαν, δεν έδωσαν ικανοποιητική λύση τόσο για τις σύγχρονες κοινωνίες όσο και για τα μέλη τους.

Δεν παραλείπει, εξάλλου, να ασκήσει κριτική και στον προτεσταντικό ηθικισμό, που διακρίνει του Άγγλους και γενικότερα τη δυτική ηθικολογία.

Οι Άγγλοι, βέβαια, ξόδευσαν για να μας συντηρούν. Μας έτρεφαν, μας έντυναν, μας όπλιζαν, αλλά μας κοίταζαν λοξά. (...) μα ήταν φανερό πως μας έκρυβαν πολλά – μας γέμιζαν και με μεγάλες, απλοϊκές, ρηχές, προτεσταντικές ηθικολογίες για τη νίκη της δικαιοσύνης, για τη λευτεριά των λαών και για την παγκόσμια ειρήνη και μας κατασκόπευαν από κοντά.[34]

(...) ο στρατηγός Μοντγκόμερυ ήταν οργισμένος, αλλά κυριαρχούσε τέλεια το πάθος του. Δεν ένιωθε θυμό ούτε στη φωνή του ούτε σε κάποια κίνησή του. Μόνο στο μάτι του άστραφτε μια κακιά λάμψη, ένα αυστηρό, αλύγιστο πνεύμα καταδίκης και τιμωρίας. Ήταν ένας προτεσταντής κληρικός που το πήρε απόφαση να καθαρήσει τον κόσμο από τα ανομήματά του, με ήθος υψηλό και χωρίς αγάπη.[35]

(συνεχίζεται)

- [28] Γ. Θεοτοκάς, όπ. παρ., 179.
[29] Γ. Θεοτοκάς, όπ. παρ., 244.
[30] Γ. Θεοτοκάς, όπ. παρ., 247.
[31] Γ. Θεοτοκάς, όπ. παρ., 445-446.
[32] Γ. Θεοτοκάς, όπ. παρ., 450.
[33] Γ. Θεοτοκάς, όπ. παρ., 264.
[34] Γ. Θεοτοκάς, όπ. παρ., 206-207.
[35] Γ. Θεοτοκάς, όπ. παρ., 226.